

Vragen en antwoorden Commissie BBV 2017 – deel VI

Vraag 2017.151:

Hoe kan op een transparante maar eenvoudige wijze de grond (boek)waarde worden bepaald van percelen waarop een eeuwig durende erfpacht met een jaarlijkse canonbetaling is gevestigd. Deze erfpachten zijn op grond van de BBV circulaire 2013 erfpachten afgewaardeerd naar een registratiewaarde van € 1.

Toelichting:

De gemeente heeft op grond van de BBV circulaire erfpachten van 2013 de boekwaarde van de erfpachtpercelen met een eeuwigdurende erfpacht en een jaarlijkse canonbetaling, teruggebracht naar een registratiewaarde van € 1 per perceel. Daarnaast hebben wij een contante waarde opgenomen van de toekomstige canons. Nu komt de commissie in de laatste circulaire erfpachten van mei 2017 hierop terug en stelt dat deze gronden geactiveerd moeten blijven tegen de marktwaarde bij eerste uitgifte. Weliswaar zegt de overgangsbepaling (H.6) dat de bestaande gevallen gehandhaafd mogen blijven op de oude methodiek van 2013, maar wij willen naar 1 gelijke methodiek voor bestaande en nieuwe gevallen van eeuwigdurende erfpachten met jaarlijkse canonbetaling. Dat betekent dat wij de contante waarde van de toekomstige canons zullen moeten afboeken en tegelijk de marktwaarde van de percelen weer opvoeren.

De vraag is nu alleen hoe wij de grondwaarde van deze percelen moeten bepalen. Het gaat in totaal om 146 erfpachten met in veel gevallen al zeer langlopende contracten (vanaf 1960) waarbij in de contracten niets terug te vinden is over de marktwaarde bij 1^e uitgifte. En de grondwaarde, zoals deze er stond voor afboeking op grond van de circulaire uit 2013, zal in veel gevallen geen juiste weergave zijn van de marktwaarde bij 1^e uitgifte. Soms stond er ook helemaal geen boekwaarde omdat het perceel al in bezit was van de gemeente en niet stond gewaardeerd. Hoe moet nu een marktwaarde (bij 1^e uitgifte) worden bepaald of zijn er andere opties zonder dat ieder afzonderlijk pand getaxeerd moet gaan worden?

Antwoord 2017.151:

In de regel zal de grondwaarde bij uitgifte in erfpacht in het desbetreffende erfpachtcontract zijn opgenomen. Dit is immers de waarde waarop de jaarlijkse canon is gebaseerd. Deze grondwaarde is de beschouwen als de eerste uitgifte indien sprake is geweest van een van de drie gevallen zoals beschreven in Hoofdstuk 2 van de Notitie Erfpachtgronden van mei 2017. Indien dit niet of onvoldoende kan worden vastgesteld, dan is het hoogstwaarschijnlijk niet eenvoudig om de bedoelde grondwaarde te achterhalen. Het waarderen van de gronden tegen de huidige marktwaarde is geen optie, aangezien er dan sprake zou zijn van niet gerealiseerde opwaardering van de gronden in erfpacht. In dat geval adviseren wij bij de waardering van deze gronden, gebruik te (blijven) maken van de overgangsbepaling.

Vraag 2017.152:

De actualisatie van het beheerplan wegen is een aantal keer uitgesteld waardoor er een aantal jaren geen actueel beheerplan is geweest. Hierdoor is gedurende deze jaren de dotatie aan de voorziening niet aangepast. Bij de actualisatie blijkt dat de hoogte van de voorziening, mede hierdoor, nu veel te laag is om de grootonderhoudskosten (voor de tijdshorizon van het beheerplan) te kunnen dekken. De dotatie in de voorziening zal dus flink verhoogd moeten worden. Is het toegestaan bij de vaststelling van het beheerplan een eenmalige extra storting in de voorziening te doen, zodat de komende jaren de jaarlijkse dotatie minder verhoogd hoeft te worden om de voorziening weer op het juiste peil te brengen?

Antwoord 2017.152:

Indien wordt voorzien dat de voorziening in de toekomst niet toereikend zal zijn, zal de omvang van de jaarlijkse dotaties bezien moeten. De voorziening moet toereikend zijn om de uitgaven op elk moment in de tijd te kunnen bekostigen. De aard van de voorziening vereist hierbij dat de omvang van de dotaties jaarlijks van een vergelijkbaar niveau zijn. Hier kan dus niet eenmalig een piek in zitten, ook niet bij de actualisatie van het beheerplan. Een eenmalige storting in de voorziening is echter en alleen toegestaan indien en voor zover op zeer korte termijn (t+1) een negatieve voorziening dreigt te ontstaan. De jaarlijkse dotaties dienen aangepast te worden om de voorziening weer op het juiste peil te krijgen. De voorgestelde extra storting is niet toegestaan.

Voorbeeld:

Stand van de voorziening	1.000
Benodigde voorziening na 3 jaar (geactualiseerd)	2.200
Oorspronkelijke dotatie per jaar	200
Aangepaste jaarlijkse dotatie	400

Het extra doteren van € 600 en de jaarlijkse dotatie op € 200 houden, is niet toegestaan. Deze dotatie mag alleen als zonder de extra dotatie van € 600 de voorziening in t+1 negatief zou worden.

Vraag 2017.153:

In de exploitatie 2017 is een verrekening van een voorafgaand jaar opgenomen. Moet deze verrekening ten laste van het eigen product/programma worden verantwoord of bij het overzicht Algemene Dekkingsmiddelen?

Antwoord 2017.153:

De verrekening moet verantwoord worden op het product/programma.

Vraag 2017.154:

Wie stelt het overzicht van de baten en lasten per taakveld vast? Het college of de raad?

Antwoord 2017.154:

Het overzicht van baten en lasten per taakveld is een verplicht onderdeel van je begroting danwel de jaarstukken. Om die reden stelt de gemeenteraad het overzicht van baten en lasten per taakveld vast. Besluiten tot wijziging van de begroting per programma en, indien aanwezig, per programmaonderdeel zijn aan de raad (artikel 18 BBV). In hoeverre wijzigingen in de begroting op taakveldniveau aan de raad moeten worden voorgelegd is aan de gemeente. Aanbevolen wordt per gemeente hierover afspraken vast te leggen in de verordening art 212 GW. Zie ook vraag en antwoord 2016.037.

Vraag 2017.155:

In het kader van de implementatie van de richtlijnen BBV t.a.v. overhead hebben wij een aantal vragen.

Bij ons SW bedrijf werken mensen volgens de SW Cao en ambtenaren Cao. De SW-medewerkers verantwoorden we in het kader van de BBV onder het taakveld. Ten aanzien van de ambtenaren willen we in het kader van toerekenen van kosten een splitsing maken in enerzijds mensen die voor en met de SW medewerkers werken, waaronder hun teammanagers, maar ook bedrijfsmaatschappelijk werkers of HR adviseurs die voor de SW medewerkers werken = taakveld. Anderzijds mensen die in de ondersteuning werken = overhead. Diezelfde lijn willen we hanteren voor de overige apparaatslasten.

Echter, de BBV-regels kunnen ook zo uitgelegd worden dat de teammanagers van de SW-medewerkers als overhead worden aangemerkt, want ze geven leiding.

Klopt dit? En zo ja, als de teammanagers van SW-medewerkers en daarbij behorende apparaat tot overhead worden gerekend, is 100% van de apparaatslasten van onze GR overhead. Is het mogelijk dat 100% van het apparaat overhead is?

Naar onze mening zouden de ambtenaren aan de aantallen doelgroepen gerelateerd moeten worden om tot een reëel overheadpercentage te komen. Dit omdat de SW doelgroep een dienstverband bij onze GR heeft en omdat onze werkzaamheden gericht zijn op de uitvoering van een van de primaire taken van de gemeente. Naar aanleiding van deze bespiegelingen kwamen wij ook tot de vraag of de BBV-regelgeving voor de berekening van % overhead kijkt naar de mensen die in dienst zijn van de gemeente of met wie de gemeente een gezagsverhouding heeft. Achtergrond hiervan: bij de GR werken ook mensen met behoud van hun bijstandsuitkering. Met hen heeft de GR of de gemeente geen dienstverband, maar wel een gezagsverhouding. Moeten die wel of niet mee worden geteld in de noemer van berekening % overhead?

Antwoord 2017.155:

Vraag 1: Moeten teammanager van SW-medewerkers als overhead worden aangemerkt?

Antwoord 1: Ja, teammanagers zijn leidinggevend. Ze hebben een personele verantwoordelijkheid waaronder het voeren van functioneringsgespreken.

Om die reden moeten de bijbehorende loonkosten als overhead worden aangemerkt. Het gaat hierbij niet om coördinatoren.

Vraag 2: Is het mogelijk dat 100% van het apparaat overhead is?

Antwoord 2: Nee, kosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/ taken/ producten die gericht zijn op de externe klant, moet aan de betreffende taakveld worden toegerekend.

Bijvoorbeeld personeelskosten van de medewerkers van een bepaalde afdeling, die direct verband houden met het betreffende taakveld. In jullie geval kan nooit 100% van de apparaatskosten tot de overhead worden gerekend.

Vraag 3: Horen de kosten met betrekking tot de medewerkers waar de GR een gezagsverhouding mee heeft tot de overhead?

Antwoord 3: Deze medewerkers zijn werkzaam bij een afdeling en staan zodoende in direct verband met een taakveld. De loonkosten van deze medewerkers hoort om die reden niet tot de overhead.

Vraag 2017.156:

Bij onze gemeente hebben we een reserve Strategische Investeringsagenda. Er ligt een voorstel om € 3,9 miljoen in te zetten voor een project herinrichting Midden boulevard. Het gaat om de openbare ruimte, die wordt heringericht met hogere normen dan gebruikelijk. Juist om die hogere norm te bekostigen wordt € 3,9 miljoen ingezet vanuit de reserve. Mogen wij, omdat het om investeringen in de openbare ruimte gaat (maatschappelijk nut), de bijdrage van de reserve (voor de plus investering) direct aftrekken van de investering alvorens deze te activeren (als we dit vastleggen in onze activabeleid)?

Antwoord 2017.156:

Met de invoering van het wijzigingsbesluit BBV is het derde lid van artikel 62 komen te vervallen.

BBV artikel 62 lid 3 geldig tot en met 13-04-2016: In afwijking van het eerste lid kunnen reserves in mindering worden gebracht op investeringen, als bedoeld in artikel 59, het vierde lid.

Om die reden is het niet meer toegestaan om een bijdrage van een reserve in mindering te brengen op de investering, voordat de investering wordt geactiveerd.

Vraag 2017.157:

We hebben een vraag naar aanleiding van artikel 61 lid 2 BBV: de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Vraag 1: Geld onderdeel d. bij de bouw of ook na oplevering van het gebouw? M.a.w. moeten er recht van 1e hypotheek afgegeven worden om het recht op de activa te behouden aan meerdere partijen of kan dit ook op de grootste deelnemer van de deelname in activa van eigendom van derden gezet worden?

Vraag 2: Accommodaties met maatschappelijke functie hebben doorgaans direct na realisatie een veel lagere 'economische waarde', echter dat is nu eenmaal waarop de 'maatschappelijke functie' in het BBV ook is opgenomen. Dan hoef je niet direct af te waarderen (zolang er een maatschappelijke bestemming op het pand rust). Is dit bij een deelname in activa in bezit van derden, waar zeker wel een maatschappelijke bestemming op rust anders? Moeten we dan de deelname in activa in bezit van derden afwaarderen?

Antwoord 2017.157:

Antwoord 1: In artikel 61 lid c is het volgende vermeld: de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen. Dit betekent dat voordat er geïnvesteerd wordt, al afspraken zijn gemaakt over de investering, de planning: de daarbij horende jaarschijven, de toegestane kosten, de bekostiging en dergelijke.

Lid d van artikel 61 geeft aan, dat indien de betrokken partij die de investering doet, in gebreke blijft en zich niet houdt aan de overeen gekomen afspraken, het recht bestaat om de bijdrage terug te vorderen of anderszins recht kan doen gelden op de activa. Deze bepaling zal verwerkt moeten zijn in de afspraken die worden gemaakt, voordat de investering plaats vindt. Er is dus geen hypotheek nodig, maar wel een deugdelijke overeenkomst.

Antwoord 2: Bij vastgoed met een maatschappelijke functie met de intentie dit vastgoed duurzaam te exploiteren, kan in beginsel geen sprake zijn van een duurzame waardevermindering. Om die reden kan een bijdrage aan activa in eigendom van derden niet worden afgewaardeerd.

Vraag 2017.158:

Met betrekking tot de overname van een afdeling heb ik een vraag rondom wel/niet moeten activeren. Per 1 april 2018 vindt een uitbreiding van de organisatie (gemeenschappelijke regeling) plaats. Als gevolg hiervan wordt de organisatie uitgebreid met 70 medewerkers. Een deel van deze medewerkers worden voorzien van nieuwe laptops. De hiermee samenhangend kosten bedragen ongeveer € 25.000. De activeringsgrens van onze organisatie bedraagt € 15.000. Moeten wij deze kosten activeren?

Antwoord 2017.158:

Bij het hanteren van een activeringsgrens moet de verplichting tot het activeren van investeringen in acht worden genomen. Indien (bepaalde typen) activa bij individuele aanschaffing of als totale aanschaffing (dus investering van meerdere activa) boven de activeringsgrens uit komt, dan moeten de kosten geactiveerd worden.

Vraag 2017.159:

We hebben samen met onze accountant een opmerking over het nieuwe BBV artikel 24 lid d), dat "De jaarrekening moet bestaan uit d. een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld".

Als onderdeel van de jaarrekening zou dit betekenen dat deze bijlage ook onderdeel wordt van de accountantscontrole. De raad heeft, als opdrachtgever van de accountant, het budgetrecht over de programma's, niet over de taken. Dus de raad heeft vooral belang bij een getrouw- en rechtmatig beeld van de programma's in plaats van de taken. Wat ons betreft, kan dit overzicht het beste worden vergeleken worden met de IV3 rapportage, die ook niet onderhevig is aan accountantscontrole. Of mag er gezegd worden dat de jaarrekening in de zin van de accountantscontrole, mag worden gezien als de jaarrekening zonder de bijlagen? .

Onze suggestie is daarom: kan deze bijlage niet worden beschouwd als een zogenaamde 'Bijlage, niet behorend bij de jaarrekening', zodat wél de relatie met de jaarrekening duidelijk is, maar dat deze bijlage niét controleplichtig is?

Antwoord 2017.159:

In artikel 3 BBV staat vermeld waaruit de jaarrekening bestaat. In artikel 3 lid d staat vermeld: "een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld". Uit artikel 66 BBV blijkt dat de verplichte uitvoeringsinformatie bestaat uit een totaaloverzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld, ten tijde van de begroting en hetzelfde totaaloverzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld, ten tijde van de jaarstukken. Ook het verdelingsprincipe waarmee de taakvelden over de programma's zijn verdeeld is onderdeel van de uitvoeringsinformatie.

Om die reden kan het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld niet los worden gezien van de jaarrekening en is deze bijlage onderhevig aan de accountantscontrole.

Vraag 2017.160:

In het nieuwe BBV is het verplicht om investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut te activeren. Een belangrijke reden is de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten. Om pragmatische redenen kan de gemeenteraad in de verordening ex art 212 GW een grens stellen, waaronder geen activering behoeft plaats te vinden.

Nu begrijp ik dat de grote gemeenten een zeer hoge ondergrens stellen, bijv. 5 miljoen euro voor deze investeringen, terwijl voor investeringen met een economisch nut een ondergrens van 100.000 euro wordt gehanteerd. Met zo'n hoge grens omzeil je eigenlijk in belangrijke mate deze BBV-bepaling. De verschillende grenzen tussen beide soorten investeringen geven dit wel aan. In onze gemeente willen we liever deze investeringen niet activeren, en met 5 miljoen als ondergrens zouden we dit zeker bewerkstelligen.

Wij willen het voorbeeld van één van de grote gemeenten gaan volgen (100.000 euro grens investeringen economisch nut en 3 a 5 miljoen voor investeringen met maatschappelijk nut). Ik begrijp dat de commissie geen vaste bedragen kan noemen, en dat de gemeenteraad autonoom is op dit punt. Maar er ligt ergens een punt waarbij je voelt dat het strijdig is met de geest van het BBV.

Is een investeringsgrens van 5 miljoen voor een 100.000+ gemeente voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut acceptabel en doet dit de BBV geen geweld aan en blijft de onderlinge vergelijkbaarheid gewaarborgd?

Antwoord 2017.160:

Bij het hanteren van een activeringsgrens moet de verplichting tot het activeren van investeringen in acht worden genomen. Het is niet toegestaan om de activeringsgrens zodanig hoog te stellen dat hierdoor (bepaalde typen) activa individueel of in totaal in materiële omvang buiten de balans worden gehouden.

Vraag 2017.161:

Ik interpreteer op basis van artikel 35 in combinatie met artikel 52 lid 1 dat de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut op de balans moeten worden ingedeeld naar

- a) gronden en terreinen
 - b) woonruimten
 - c) bedrijfsgebouwen
- etc.

Is mijn interpretatie juist of vallen alle maatschappelijk nut investeringen onder categorie g) overige materiele vaste activa of zelfs een andere aparte categorie?

Antwoord 2017.161:

Nee, investeringen met maatschappelijk nut kunnen onder verschillende categorieën vallen, waaronder de categorie “overige materiele vaste activa”. Denk hierbij aan de categorie “gronden en terreinen” (investeringsprojecten aan wegen) en de categorie “machines, apparaten en installaties” (parkeerapparatuur).

Vraag 2017.162:

Drie gemeenten vormen op 1 januari 2019 een nieuwe gemeente. Bij 1 van deze gemeenten zitten de investeringen in de riolering niet in de grondexploitatie, maar komen de kapitaallasten ten laste van het product riolering. De andere drie gemeenten rekenen terzake kosten toe aan de vervaardigingsprijs van de gronden, geheel in overeenstemming met de Lijst kostensoorten uit het Besluit RO. Bij de voorbereidingen op de financiële uitgangspunten voor de nieuwe gemeente lopen we nu aan tegen de vraagpunten hoe om te gaan met deze verschillende werkwijzen.

1. Is het toegestaan om voor de nieuwe gemeente met betrekking tot nieuwe grondexploitaties een lijn te kiezen en vast te leggen in verordening 212 en voor de bestaande grondcomplexen de gedragslijnen die tot en met 2018 golden voort te zetten?
2. Of verdient het de voorkeur om gepleegde investeringen van zowel bestaande als nieuwe complexen vanaf datum herindeling op een uniforme werkwijze te behandelen waarbij met betrekking tot investeringen tot datum herindeling de oude gedragslijnen worden gehandhaafd.

Antwoord 2017.162:

Antwoord 1: Nee, dat is niet toegestaan. De waarderingsgrondslag dient voor alle voorraden eensluidend te zijn.

Antwoord 2: Ja, gepleegde investeringen van zowel bestaande als nieuwe complexen zullen vanaf de datum van herindeling op een uniforme werkwijze behandeld moeten worden.

Het is niet toegestaan om investeringen die zijn gedaan tot de datum van herindeling te waarderen tegen de oude gedragslijnen. Alle investeringen dienen op dezelfde wijze gewaardeerd te worden.

Vraag 2017.163:

Binnen onze gemeente zoeken we naar een praktische invulling van het volgende artikel:

Artikel 18

In de besluiten tot wijziging van de begroting wordt per programma en, indien aanwezig, per programmaonderdeel, de mutatie en het nieuwe geraamde bedrag vastgesteld.

Ons knelpunt zit 'm in dat het "nieuw geraamde bedrag" ook wordt "vastgesteld". Wanneer alle begrotingswijzigingen in de juiste volgorde ook allemaal conform worden vastgesteld, hebben we geen probleem met de nieuw geraamde bedrag. Maar als begrotingswijziging 2 niet wordt vastgesteld, dan zal van begrotingswijziging 3 alleen de mutatie vastgesteld kunnen worden en NIET de nieuw geraamde bedrag. En dus zou de 3e voorstel niet vastgesteld kunnen worden (immers de eindstand klopt niet).

Wij willen hier pragmatisch mee omgaan: de raad stelt vast: de primitieve begroting én alleen de mutaties. De nieuw geraamde bedrag is immers slechts een resultante. En om de raad toch inzicht te geven in nieuwe standen, geven wij periodiek een standenoverzicht aan de raad. Deze standen willen we NIET nogmaals laten vaststellen (dat is natuurlijk onzin, de raad heet al besluiten genomen en als daar een resultante uitkomt dan is dat per definitie ook "aangenomen"). Dus met het ter kennisgeving inbrengen van een standen-overzicht voldoen wij niet 100% aan de letter van de wet van artikel 18, maar wel in de geest.

Mijn vraag is simpel: kunnen we dit gewoon toepassen en niet letterlijk "de nieuw geraamde bedrag" laten vaststellen, maar de mutatie?

Antwoord 2017.163:

De begroting dient de gemeenteraad inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente en daarmee inzicht in de financiële gevolgen van het bestaande en nieuw beleid dat in de programma's is opgenomen. Door alleen de mutatie te laten vaststellen, heeft de gemeenteraad geen inzicht in de ontwikkeling van het totale budget per taakveld/programma. De gemeenteraad zou dit inzicht alleen kunnen krijgen door alle vastgestelde mutaties naast elkaar te leggen en dit te vergelijken met het standenregister, wat ter kennis name aan de gemeenteraad wordt verstuurd. Met deze methode krijgt de gemeenteraad niet dat inzicht, waar hij recht op heeft.

Vraag 2017.164:

Wij zijn een gemeenschappelijke regeling en maken 2x per jaar een bestuursrapportage (inclusief een begrotingswijziging). Deze begrotingswijziging leggen wij 2 maanden, conform Wet gemeenschappelijke regelingen, voor aan de gemeenteraden voor zienswijze. De Wet gemeenschappelijke regeling (artikel 35 lid 5) biedt de mogelijkheid van welke categorieën begrotingswijzigingen hiervan kan worden afgeweken. Begrotingswijzigingen zijn in onze ogen onder te verdelen in begrotingswijzigingen die programma-overstijgend zijn en leiden tot hogere baten en/of lasten dan in de primitieve programmabegroting op programmaniveau was voorzien en begrotingswijzigingen die binnen het programma leiden tot hogere baten en/of lasten op een product dat door een ander product binnen datzelfde programma qua baten en/of lasten worden gecompenseerd (administratieve wijzigingen).

Onze vraag is: kunnen wij in onze gemeenschappelijke regeling van beide soorten begrotingswijzigingen vastleggen hoe wij willen omgaan? Om o.a. de sturingsmogelijkheid met een bestuursrapportage te vergroten, door kortere doorlooptijden (geen lange zienswijzeperiode). Of is altijd artikel 36 lid 6 (Wgr) voor de programma overstijgende wijzigingen van toepassing? Want het budgetrecht van de gemeenteraad is wettelijk vastgelegd op programmaniveau in de artikelen 186 t/m 213 gemeentewet.

Antwoord 2017.164:

In artikel 35 lid 3 Wgr staat het volgende vermeld:

De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam, het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie onderscheidenlijk het gemeenschappelijk orgaan hun zienswijze over de ontwerp-begroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vevat bij de ontwerp-begroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

In artikel 35 lid 5 Wgr staat het volgende vermeld:

Het eerste, derde en vierde lid zijn van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting. In de gemeenschappelijke regeling kan worden bepaald ten aanzien van welke categorieën begrotingswijzigingen hiervan kan worden afgeweken.

Hieruit blijkt dat een begrotingswijziging moet worden voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten. Echter kan in de gemeenschappelijke regeling worden bepaald voor welke categorie begrotingswijzigingen hiervan kan worden afgeweken.

Vraag 2017.165:

Onze gemeente heeft al in 2015, vooruitlopend op de afschaffing van de categorie NIEGG, besloten zijn NIEGG's op te splitsen in twee soorten materiele activa, af te stoten vastgoed en strategische vastgoed. Deze activa zijn in 2016 opgenomen op de balans onder de post Gronden en terreinen economisch nut voor een waarde van € 22,3 miljoen.

Eind 2016 heeft de gemeente met een makelaar alle percelen grond die zijn ondergebracht in de categorieën af te stoten vastgoed en strategisch vastgoed laten taxeren en dus de marktwaarde laten toetsen. Het resultaat van de taxatie was dat 15 locaties voor een hogere waarde op de balans stonden dan de marktwaarde op dat moment. In totaal moet de gemeente € 4.647.369,56 afwaarderen. De gemeente kiest er voor om gebruik te maken van de mogelijkheid om de afwaardering in 4 jaar uit te voeren, zoals aangegeven in de tekst uit de notitie grondexploitaties 2016. In 2016 is voor 5 percelen een bedrag afgeboekt, zodat er in de komende 3 jaren nog een bedrag moet worden afgeboekt.

Is het juist dat de gemeente de tekst uit de notitie grondexploitaties 2016 gebruikt om de geleidelijke afwaardering van het vastgoed te verantwoorden?

Antwoord 2017.165:

In de notitie grondexploitatie staat het volgende vermeld:

Huidige NIEGG's en BIE's die per 1 januari 2016 uit exploitatie worden genomen worden zonder afwaardering omgezet tegen de boekwaarde per 1 januari 2016 (ingangsdatum Wijzigingsbesluit). Deze overgangsbepaling heeft een looptijd van 4 jaar. Uiterlijk 31 december 2019 moet een toets plaatsvinden op de marktwaarde van deze gronden tegen de geldende bestemming op het moment van de marktwaardetoets. Wordt daarbij een duurzame waardevermindering vastgesteld, dan moet dat uiterlijk 31 december 2019 leiden tot een afwaardering van deze gronden. Het is toegestaan om deze toets gedurende de overgangperiode van 4 jaar voor de desbetreffende grondportefeuille uit te voeren, de boekwaarde te toetsen en zo nodig bij te stellen (af te waarderen). Afwaardering van een individueel perceel grond / complex kan hierbij niet over een aantal jaren worden gespreid.

Op basis van deze tekst kan een gemeente zijn vastgoed (die per 1 januari 2016 is overgeheveld van NIEGG naar MVA) gedurende een periode van 4 jaar laten toetsen aan de marktwaarde.

De 4 jaars-periode voorziet erin dat een gemeente kan kiezen in welk jaar de marktwaarde toets wordt uitgevoerd. Hierbij wordt **niet** bedoeld dat de marktwaarde toets kan worden uitgevoerd, waarna vervolgens een keuze kan worden gemaakt wanneer een individueel stuk grond (indien sprake is dat de marktwaarde lager is dan de boekwaarde) wordt afgewaardeerd. Het gefaseerd afboeken van percelen is om die reden niet toegestaan.

Vraag 2017.166:

In 2015 heeft de raad besloten om voor woningbouw te kiezen voor een andere locatie. Om die reden is destijds de grond als MVA op de balans gezet en afgewaardeerd naar € 7 per m².

Tegen welke waarde moet de grond nu gewaardeerd worden? Het gaat om 10.000 m² voor de school en schoolplein en om 33.000 m² voor wandel- en fietspaden en park.

Antwoord 2017.166:

De grond is voor 1 januari 2016 al overgezet van de NIEGG naar de MVA. Om die reden geldt de overgangsbepaling met een looptijd van 4 jaar niet. Aangezien in het verleden is besloten om de grond af te waarderen naar € 7,- per m², zal de grond ook voor deze waarde verantwoord moeten blijven.

Vraag 2017.167:

In de beantwoording van vraag 2015.075 is gesteld dat de resterende boekwaarde van een te slopen (school)gebouw ingebracht mag worden als onderdeel van de vervaardigingsprijs van nieuwbouw op dezelfde locatie. In de beantwoording van vraag 2016.020 is gesteld dat een vergelijkbare constructie in het geval van een technische installatie niet mag. Waarom wordt in deze twee ogenschijnlijk vergelijkbare casussen, verschillend geadviseerd? Heeft het wellicht te maken met de maatschappelijke functie van een schoolgebouw versus de economische functie van een installatie? Oftewel gecombineerd in één vraag: wat te doen met de resterende boekwaarde van technische installaties in een te slopen schoolgebouw?

Antwoord 2017.167:

In de casus van vraag 2015.075 gaat het om de sloopkosten van het oude schoolgebouw die ingebracht mogen worden als onderdeel van de vervaardigingsprijs van de nieuwbouw. In de casus van vraag 2016.020 gaat het om een installatie die niet meer in gebruik is (dus weg), maar nog niet volledig was afgeschreven.

Indien de technische installaties worden afgestoten of buiten gebruik worden gesteld, wordt een eventueel verkregen opbrengst als incidentele bate verantwoord in de jaarrekening. De resterende boekwaarden van de technische installaties dienen geheel afgeboekt te worden. Dit is een incidentele last in de jaarrekening. De verkoopopbrengst en het afboeken van de boekwaarde worden beiden afzonderlijk verantwoord en mogen niet met elkaar worden verrekend. De opbrengst mag niet worden verrekend met de aanschafwaarde van eventuele vervangingsobjecten.

Vraag 2017.168:

In artikel 10 lid c van de nieuwe BBV is opgenomen dat bij de begroting inzicht moet worden gegeven in de kostendekkendheid van de heffingen. De kostendekkendheid is alleen op begrotingsniveau relevant en niet op het niveau van realisatie. Kan dit onderdeel bij de jaarstukken dan achterwege blijven?

Antwoord 2017.168:

In artikel 26 BBV is het volgende vermeld:

Het jaarverslag bevat de paragrafen die ingevolge artikel 9 in de begroting zijn opgenomen. Ze bevatten de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragrafen in de begroting is opgenomen.

In artikel 10 lid c BBV staat het volgende vermeld:

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

In de begroting wordt weergegeven hoe de berekening van de tarieven tot stand zijn gekomen, en dat deze tarieven kostendekkend tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening wordt in de paragraaf lokale heffingen verantwoording afgelegd of de tarieven inderdaad kostendekkend zijn geweest, ofwel of de werkelijke baten de gerealiseerde lasten niet hebben overschreden. Dit onderdeel kan bij de jaarrekening niet achterwege worden gehouden.

Vraag 2017.169:

In uw antwoord op vraag 2017.063 geeft u aan dat de VAT-kosten horen bij de directe kosten van een investering en moeten worden geactiveerd. Vanaf welk moment is er sprake van VAT-kosten?

- Is er sprake van VAT-kosten op het moment dat het bestek gereed is?
- Of is er sprake van VAT-kosten op het moment dat de raad budget heeft toegekend voor het project?

Antwoord 2017.169:

In het antwoord op vraag 2017.063 is ingegaan op het verschil tussen “directe kosten” en “indirecte kosten”. Directe kosten, ofwel rechtstreeks aan de vervaardiging van activa toe te rekenen kosten, moeten worden geactiveerd, conform art 63 lid 3 BBV. Onder indirecte kosten vallen onder andere overheadkosten. Hierbij als aandachtspunt dat de loonkosten van projectbegeleiding directe kosten zijn en dus geactiveerd moeten worden (zie notitie overhead). In het antwoord op de vraag 2017.063 is niet aangegeven dat alle VAT-kosten horen tot de directe kosten van een investering. De term “VAT-kosten” is geen definitie in het BBV.

Vraag 2017.170:

We hebben als gemeenschappelijke regeling onze begroting 2018 conform het nieuwe BBV opgesteld. Vanaf welk verslagjaar moeten wij conform het nieuwe BBV de jaarrekening opstellen? Is dat 2017 of 2018?

Antwoord 2017.170:

In hoofdstuk 4 van het wijzigingsbesluit vernieuwing BBV is aangegeven dat de openbare lichamen op grond van de Wgr eerder hun begroting moeten opstellen. Zodoende is ten aanzien van de invoeringstermijn van de nieuwe regels voor de begroting en jaarrekening van openbare lichamen op grond van de Wgr in artikel II van het wijzigingsbesluit BBV opgenomen dat voor hen de onderhavige wijzigingen pas doorwerken in de begrotingsvoorbereidingen voor het jaar 2018. Jullie GR zal vanaf het verslagjaar 2018 de jaarstukken moeten opstellen volgens het vernieuwde BBV.

Vraag 2017.171:

Een vervolgvraag op de door uw commissie onlangs gepubliceerde vraag 2017.083.

Onze gemeente verkeert in een soortgelijke positie als de klant waarnaar in de betreffende vraag wordt verwezen. In de achtergrond bij de vraag wordt gesproken over fraudevorderingen en overige vordering.

Maar begrijp ik uw antwoord goed als ik zeg dat dat verschil in soorten vordering niet relevant is voor de verwerkingswijze die u in uw antwoord schetst?

Antwoord 2017.171:

De verwerkingswijze bij de gemeenschappelijke regeling is hetzelfde, ongeacht de soort vordering. Bij fraudevorderingen moeten echter als netto baat (= na aftrek voorziening oninbaar) verantwoord worden. Ingeval van situatie van een opsporing van een fraudegeval wordt de vordering als baat in de exploitatie genomen, waarbij voor de volledige vordering een voorziening wordt getroffen. Dit doet echter niks af aan de omschreven verwerkingswijze die plaats moet vinden bij de GR.

Vraag 2017.172:

In het dorp onderdeel van onze gemeente vindt momenteel een ruimtelijke inpassingsstudie plaats voor de ontwikkeling van een multifunctioneel gebouw (incl. huisvesting van twee bestaande basisscholen). Dit nieuwe multifunctionele gebouw zal dan ontstaan op de locatie van de Twee Marken (bestaand dorpsgebouw met diverse functies). Indien het zover komt zullen de beide huidige basisscholen verhuizen naar het nieuwe multifunctionele gebouw. Op de vrijkomende locaties van de twee basisscholen (openbaar en bijzonder) kan als kostendrager een aantal woningen gebouwd worden.

Stel de gemeente treedt op als bouwheer voor het nieuwe Multifunctionele gebouw (aparte investering- MVA) en ontwikkelt de woningen op de twee vrijkomende locaties (waar voorheen de scholen stonden), zijn wij dan verplicht om hiervoor een GREX te openen (apart raadsbesluit en als voordeel rentebijbeschrijving op actief enz. conform BBV)? Of kan de Gemeenteraad om voor haar moverende redenen ook besluiten de ontwikkeling als MVA plaats te laten vinden (rente t.l.v. exploitatie enz.)? M.a.w. is gemeente autonoom in haar keuze voor een GREX of MVA gelet op het BBV of andere voorschriften (incl. Belastingaspecten zoals BTW of VPB)?

Antwoord 2017.172:

Grond kan als materiele vaste activa worden gesteld, als deze grond een vaste bestemming heeft en niet in een transformatieproces zit. Dit geldt ook voor gronden die anticiperend en strategisch zijn aangekocht, maar waarbij (nog) geen sprake is van een raadsbesluit met de vaststelling van een grondexploitatiebegroting. Bij gronden onder de materiele vaste activa is geen sprake van een vervaardigingsprijs, maar van een verkrijgingsprijs.

In de beschreven casus zal de grond wel een transformatieproces ondergaan (ontwikkeling van woningen). Om die reden valt de grond onder onderhanden werk. Het startpunt van bouwgrond in exploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief de grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans, maar dit is niet verplicht.

Vraag 2017.173:

“Wanneer de gemeenteraad kiest voor het egaliseren van onderhoudslasten over meerdere begrotingsjaren moet, onder de voorwaarde dat er een actueel beheerplan is, op basis van artikel 44 lid 1c van het BBV een voorziening worden gevormd”.

Mijn vraag is: aan welke voorwaarden dient een ‘actueel beheerplan’ te voldoen? Is het bijvoorbeeld van belang dat dit een door het college of raad vastgesteld stuk is?

Antwoord 2017.173:

Het beheerplan moet actueel zijn. Onder een recent beheerplan wordt een beheerplan verstaan van maximaal vijf jaar oud ten opzichte van het verslagleggingsjaar. Tussentijdse bijstelling van het beheerplan binnen de vijf jaar is verplicht, indien een belangrijke afwijking is opgetreden in het staat van het onderhoud. Deze vijf jaar dient te worden gehanteerd als richttermijn waar gemotiveerd van kan worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en verantwoord is in de paragraaf ‘Onderhoud kapitaalgoederen’ van de begroting en de jaarstukken. Het beheerplan dient door de raad te zijn vastgesteld.

Vraag 2017.174:

Graag willen we het volgende aan u voorleggen. Sinds 1 januari 2017 geldt het vernieuwde BBV, waarin artikel 59 beschrijft dat alle investeringen geactiveerd moeten worden. Voorheen werden in de gemeente investeringen met maatschappelijk nut na voltooiing in één keer afgeschreven, maar door de vernieuwing van het BBV mag dat niet meer. In de V&A-rubriek (2016.022) is er al eens gevraagd wat er moet gebeuren met investeringen die gestart zijn vóór 2017, maar in 2017 of later worden afgerond. Hierop was het antwoord dat deze geactiveerd dienen te worden. Helaas is het niet meer mogelijk om investeringen uit 2016 of daarvoor volledig te activeren, zoals bij de beantwoording van die vraag geopperd wordt, dus moeten we overgaan tot het activeren van het restant van de investeringen. Het gevolg is dat er bijvoorbeeld een deel van een weg op de balans komt te staan, waarbij de kapitaallasten een beperkte relatie hebben tot de totale omvang van de investering en waarbij de waarde van het actief op de balans in de toekomst historisch gezien weinig zegt. Dit vinden we onwenselijk, dus we zouden investeringen die hun oorsprong hebben voor 2017 en afgerond worden in 2017 of daarna alsnog ineens willen afschrijven.

In het Staatsblad nummer 101 van maart 2016 menen wij een onderbouwing te hebben gevonden die ons hierin steunt. Op pagina 8 (artikel 2 lid 1) staat namelijk het volgende: “Op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die voor de inwerkingtreding van dit besluit zijn gedaan blijft het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten van toepassing zoals dat gold op de dag voor de inwerkingtreding van dit besluit”. Aanvullend staat op pagina 22 (paragraaf 3.5 van de nota van toelichting) van het Staatsblad 101: “De verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode geldt alleen voor investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan”. Wij interpreteren dit dus als volgt: als er bijvoorbeeld sprake is van een reconstructie van een weg waarvan de uitvoering deels in 2016 lag en deels in 2017, dan gaat het om een investering die niet vanaf 2017 is gedaan maar vanaf 2016. Hierdoor vervalt volgens ons de

wettelijke plicht om het deel van de investering dat in 2017 gedaan is afzonderlijk te activeren en meerjarig af te schrijven.

Kunt u zich enerzijds vinden in onze redenering dat het niet aanbrengen van een splitsing in investeringen een beter beeld geeft van werkelijke kapitaallasten en de waarde van activa en kunt u zich anderzijds vinden in de onderbouwing die we geven om dit wettelijk te mogen doen?

Antwoord 2017.174:

Volgens het besluit van 5 maart 2016 betreffende de wijziging van het BBV geldt de verplichting om alle investeringen te activeren volgens de nieuwe methode, voor de investeringen die vanaf het begrotingsjaar 2017 worden gedaan. Dit betekent dat de kosten die in de jaarschijf 2017 zijn gemaakt, geactiveerd moeten worden. Dit heeft tot gevolg in het door jullie aangegeven voorbeeld, dat een gedeelte van de totaalinvestering (de weg) geactiveerd wordt op de balans.

Vraag 2017.175:

Ik heb een vraag over het geven van zienswijzen op de begroting / begrotingswijzigingen van een Gemeenschappelijke regeling. Wie geeft de zienswijze; Raad of College (nadat Raad kans heeft gehad om wensen en bedenkingen te uiten)? O.b.v. WGR art 34b en 35 zou ik Raad zeggen. Echter ik zie in diverse nota's verbonden partijen dat aangegeven wordt dat het College bevoegd is om, in overeenstemming met eigen begroting/ beleid, zienswijzen in te dienen. Mits er geen ingrijpende gevolgen zijn voor de gemeente.

Antwoord 2017.175:

Ten aanzien van de begroting van de gemeenschappelijke regeling is in artikel 35 WGR geregeld dat het Algemeen Bestuur de begroting pas vaststelt, nadat de deelnemende partijen (op het niveau van de raad) een zienswijze hebben kunnen geven op de inhoud van de begroting. De zienswijze wordt gegeven op het niveau van de raad.